

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona je, na sjednici održanoj 19.12.2011. godine, donijela

Z A K O N

O RUDARSTVU HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1. **(Sadržaj zakona)**

(1) Ovim Zakonom se uređuje pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i upravljanje mineralnim sirovinama, zaštita, izvođenje rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspeksijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana za upravljanje mineralnim sirovinama na teritoriji Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

(2) Rudno blago je dobro od opšteg interesa, pod posebnom je zaštitom i u vlasništvu je Kantona.

Član 2. **(Značenje izraza)**

Izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju slijedeće značenje:

„Mineralne sirovine“ su neobnovljiva prirodna bogatstva koja je moguće neposredno ili posredno privredno koristiti.

„Upravljanje mineralnim sirovinama“ obuhvata sve postupke i radnje potrebne za optimalnu eksploataciju mineralnih sirovina, što uključuje dodjelu koncesije za eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina.

„Rudnik“ je ograničeni zemljišni prostor gdje se vrši eksploatacija mineralnih sirovina, uključujući opremu, mašine, zgrade, građevinsku infrastrukturu, deponije, odlagališta, skladišta i druge objekte koji su potrebni za izvođenje rudarskih radova.

„Rudarski objekat“ je objekat u eksploatacionom prostoru koji je namijenjen eksploataciji mineralnih sirovina i izvođenju drugih rudarskih radova, koji nisu direktno vezani za istraživanje i korištenje mineralnih sirovina.

„Rudarska infrastruktura“ su objekti rudnika koji su potrebni od početka radova do završetka radova na eksploataciji mineralnih sirovina (pristupni putevi, elektro uređaji i objekti, objekti vodosnabdjevanja, zgrade za ljude i opremu i dr.).

„Prostor za otkopavanje“ je prostor na površini i/ili ispod zemlje, sastoji se od zemljišta za pristup i zemljišta određenog za eksploataciju mineralnih sirovina,

označen graničnim linijama između određenih geografskih koordinata povezanih na geodetsku mrežu.

„Plan - karta rudničkog prostora“ je katastarska karta u propisanom mjerilu, sa označenim granicama i brojevima parcela, koji na početku eksploatacije ne smije biti stariji od šest mjeseci i koji se mora najmanje jednom godišnje dopunjavati.

„Eksploatacija“ je vađenje mineralne sirovine iz ležišta, njena prerada, oplemenjivanje.

„Vađenje“ obuhvata sve potrebne radnje da se dođe do mineralne sirovine u ležištu- otvaranje, pripremu za otkopavanje i dopremu na obogaćivanje i/ili skladištenje.

„Prerada mineralnih sirovina“ je odabiranje, sortiranje, odrobljenje, mljevenje i sušenje mineralne tvari, odvajanje korisnog minerala od prateće jalovine, te odvajanje pojedinih mineralnih komponenata.

„Oplemenjivanje mineralnih sirovina“ obuhvata sve termičke i hemijske postupke kojima se poboljšava kvalitet mineralnih sirovina, pri čemu se mijenja njihov hemijski sastav.

„Otkopavanje“ uključuje sve potrebne radnje da se mineralne sirovine otkopaju i transportuju na obogaćivanje.

„Skladištenje“ uključuje sve potrebne radnje za uskladištenje mineralnih sirovina u čvrstom i rasutom stanju.

„Rekultivacija napuštenih i eksploatacionih prostora“ uključuje sve radnje koje je potrebno izvršiti na rudničkom prostoru u cilju završne sanacije i revitalizacije površina degradiranih rudarskim radovima, na način određen rudarskim projektom.

„Eksploataciono polje“ je dio zemljine površine ograničeno pravim linijama, prirodnim ili vještačkim granicama koje se prostiru do određene dubine zemlje između vertikalnih ravni položenih kroz te granice, sa označenim tačkama i definisanim koordinatama.

„Sigurnosni stub“ je zaštitno područje u kome nije dozvoljeno otkopavanje mineralnih sirovina, kojim se zaštićuju podzemni i površinski objekti i dobra od opšteg interesa.

„Metoda otkopavanja“ je niz tehničkih postupaka, mjera, procesa i redoslijeda kod otkopavanja mineralnih sirovina sa rudarskim radovima, u okviru konstrukcijski određenih elemenata otkopnog polja ili otkopnog radilišta.

„Jama“ je rudarski objekat sa podzemnim načinom eksploatacije.

„Postrojenje“ je skup uređaja i instalacija, povezanih u funkcionalnu cjelinu kod kojih zajednička funkcija služi istom zajedničkom cilju.

„Otkopno polje ili revir“ je ograničeno područje za otkopavanje sa zasebnim ulaznim i izlaznim komunikacijskim putevima i putevima za vazдушnu struju sa specifičnim konstrukciono određenim elementima, koje se može podijeliti na blokove, etaže, horizonte i pojedinačna radilišta.

„Otkopno radilište“ je dio otkopnog polja u kome se izvode radovi. Radilišta imaju svoj naziv.

„Klasifikacija i kategorizacija mineralnih sirovina“ je postupak kojim se mineralne sirovine razvrstavaju u klase i kategorije, prema osobinama, mogućnostima primjene, izdašnostima, stepenu istraženosti i ekonomske opravdanosti.

„Rezerve mineralnih sirovina“ su količine mineralnih sirovina utvrđene u ležištu.

„Pojava mineralnih sirovina“ su mineralne sirovine koje nisu dovoljno istražene ili izdašne, da bi se mogle ekonomično iskoristiti primjenom poznatih otkopnih metoda.

„Pristupno zemljište“ je zemljište preko kojeg je moguć pristup do prostora za eksploataciju.

„Pojava opasnosti“ je svaka pojava u procesu eksploatacije mineralnih sirovina i drugih radova, koja ugrožava zdravlje i život ljudi, imovinu, opremu, objekte i okolinu.

„Jedinica mjere mineralne sirovine u čvrstom stanju“ je kubni metar mineralne sirovine u ležištu.

„Čvrsto stanje mineralne sirovine“ podrazumijeva primarno stanje mineralne sirovine u ležištu.

„Površinski kop“ je rudarski objekat sa površinskim načinom otkopavanja mineralnih sirovina.

„Izvođač“ je privredno društvo koje ima odobrenje nadležnog organa za izvođenje rudarskih radova ili pojedinih tehnoloških cjelina.

„Izvođač rudarskih i drugih radova“ je privredno društvo koje je upisano u sudski registar i koje je organu nadležnom za inspekcijski nadzor dostavilo obavještenje o početku obavljanja djelatnosti i ispunjavanju uslova tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unaprijeđenja životne sredine i drugih uslova propisanih za obavljanje te ili tih djelatnosti.

„Rudno blago“ su sve mineralne sirovine iz člana 7. ovog Zakona, koje se eksploatišu pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom.

„Rudničke vode“ su vode koje se nalaze na prostoru na kome se vrši ili je završena eksploatacija mineralnih sirovina, odlagalištima iskopanog zemljanog materijala, jalovištima i koje se dreniraju u susjedna vodna tijela, uključujući površinske vodne tokove, podzemne vode, jezera, močvare i more.

Član 3. (Svrha zakona)

Svrha ovog Zakona je upravljanje mineralnim sirovinama s ciljem:

- a) postizanja optimalne i održive eksploatacije mineralnih sirovina,
- b) postizanje društvenog i privrednog razvoja,
- c) zaštita rudnog blaga na području Kantona,
- d) osiguranje učestvovanja javnosti u donošenju odluka koje se odnose na rudna bogatstva i

- e) upravljanje mineralnim sirovinama obuhvata sve postupke i radnje potrebne za optimalnu eksploataciju i korištenje mineralnih sirovina koje će vršiti kantonalna vlast.

Član 4. (Upravljanje mineralnim sirovinama)

Upravljanje mineralnim sirovinama iz nadležnosti Kantona podrazumijeva programiranje, planiranje i nadzor eksploatacije mineralnih sirovina uz obezbjeđenje njihovog optimalnog iskorištenja, u saglasnosti sa načelima sigurnosti rudarskih objekata i zaposlenih, jačanja brige o opasnostima kojima su izloženi rudarski objekti i zaposleni u njima, kao i o zaštiti okoline i prirodnih vrijednosti.

Član 5. (Primjena zakona)

- (1) Ovaj Zakon se ne primjenjuje na djelatnosti vezane za obavljanje prevoza mineralnih sirovina (tereta) u: željezničkom prevozu na prugama javnog saobraćaja, drumskom saobraćaju na javnim cestama, u pomorskom i riječnom prevozu, vazdušnom prevozu, cjevovodnom transportu od predajne stanice, odnosno od uvođenja sabirnih cjevovoda ili od posljednje mjerne stanice za izlaz, ukoliko taj cjevovod služi za neposrednu i isključivu predaju trećim licima i drugim pogonima čija djelatnost nije eksploatacija i priprema mineralnih sirovina.
- (2) Upravljanje vodama vrši se po posebnom zakonu.

Član 6. (Rudarska djelatnost)

Rudarskom djelatnošću, u smislu ovog Zakona, smatraju se: rudarski istražni radovi, eksploatacija mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, doprema, prerada, oplemenjivanje i uskladištenje mineralnih sirovina, izrada i revizija tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvještaji, studije, elaborati, planovi i projekti), kao i sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima.

Član 7. (Mineralne sirovine)

- (1) Mineralnim sirovinama, u smislu ovog Zakona, smatraju se:
- a) nemetalne mineralne sirovine - abrazivi, azbesti, barit, bentonit, bijeli boksit, cementni laporci, diatomit, dolomit, disten, feldspat, fluorit, gips, grafit, kreda, krečnjak, kvarc, kvarcni pijesak, kvarcit, i ostale silicijske sirovine, keramičke i vatrostalne gline, keramziti, škrljci, liskuni, magneziti, opekarske gline, pirofiliti, sumpor, tuf, talk, talkni škrljci, tehničko-građevinski kamen, arhitektonsko-građevinski kamen, ukrasno i

- poludrago kamenje, šljunak i pijesak za građevinarstvo van vodenih tokova i
- b) sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, obogaćivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina,
  - c) sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla koje ne spadaju u nadležnost Federacije.

Član 8. (Rudarski radovi)

Rudarski radovi u smislu ovog Zakona su:

- a) rudarski radovi na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na morskom dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima,
- b) priprema, otvaranje, eksploatacija, uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatacije, crpljenje, obogaćivanje, uskladištavanje i sanacija i rekultivacija otkopanih prostora,
- c) ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu,
- d) sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova,
- e) odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina,
- f) izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima,
- g) izrada planova odvodnjavanja kod jamskih i površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od površinskih podzemnih voda,
- h) izrada planova sanacije podzemnih prostorija i ugrađivanja osnovne podgrade,
- i) izrada planova provjetravanja, injektiranja i ankerisanja,
- j) izrada tunela, galerija i drugih podzemnih prostorija, nasipa, usjeka, deponija, odlagališta, etažnih puteva odvodnih kanala i građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini i/ili ispod zemlje, jamskih iskopa kao i podgrađivanja u toku izvođenja rudarskih istražnih radova i eksploatacije mineralnih sirovina i etažnih i drugih puteva u eksploatacionom polju,
- k) rekonstrukcija i održavanje rudarskih prostorija poslije prekida eksploatacije mineralnih sirovina,
- l) zatvaranje rudarskih objekata, sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima,
- m) sanacija i rekultivacija napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i rudnika rudarskim metodama rada,
- n) radovi montaže, demontaže i održavanja u rudarstvu.

Član 9.

(Rudarski objekti i postrojenja)

Rudarskim objektima i postrojenjima u smislu ovog Zakona smatraju se:

- a) objekti i postrojenja u sastavu rudnika koji su neposredno vezani za tehnološki proces istražnih radova, eksploatacije, pripreme, prerade i oplemenjivanja mineralnih sirovina kao i magacini eksplozivnih sredstava koji se nalaze na površini,
- b) industrijski kolosjeci, viseće žičare, putevi i motorna vozila za prevoz mineralnih sirovina u ležištu i od ležišta do objekata za preradu ili oplemenjivanje i odlagališta, ukoliko se prevoz ne vrši javnim putevima, kao i skladišni prostori, radionice rudnika koje služe za remont i održavanje opreme u tehnološkom procesu eksploatacije mineralnih sirovina koje se nalaze u krugu rudnika,
- c) hidrotehnički objekti i postrojenja za odvodnjavanje rudnika,
- d) objekti, postrojenja i uređaji koji čine galvansku cjelinu sa električnom mrežom rudnika,
- e) objekti, garderobe sa kupatilima, prostorije stanice za spašavanje, pružanje prve pomoći i ostale prostorije za smještaj ljudstva,
- f) objekti i postrojenja za preradu ili oplemenjivanje mineralnih sirovina.

Član 10.

(Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina)

- (1) Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina stiče se na osnovu dozvole za eksploataciju i na osnovu dozvola u skladu sa ovim Zakonom.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana može se prenijeti na drugo pravno lice uz saglasnost organa koji je to pravo dodijelilo.
- (3) Pravo eksploatacije mineralnih sirovina može steći domaće i strano pravno lice pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom.

Člana 11.

(Eksploataciono polje)

- (1) Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je samo unutar granica eksploatacionog polja.
- (2) Eksploataciono polje nalazi se unutar granica istražnog prostora.
- (3) Oblik i veličina eksploatacionog polja utvrđuje se u zavisnosti od vrste mineralne sirovine, uslova racionalne eksploatacije i potrebnog prostora za smještaj rudarskih objekata infrastrukture.
- (4) Eksploataciono polje obuhvata: površinski kop-jamu, transportne i pristupne putove na etaže, prostor za preradu ili oplemenjivanje, odlagališta, vodosabirnike, magazine eksplozivnih sredstava, trafostanice, radionički prostor, uredski i sanitarni prostor.
- (5) Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.

Član 12.
**(Mineralne sirovine i jalovina iskopane
prilikom izvođenja građevinskih i drugih radova)**

(1) Kada pravna i fizička lica, u svojstvu investitora, na osnovu dokumentacije vezane za geološka istraživanja potrebna za izvođenje građevinskih i drugih radova kojima nije svrha eksploatacija, imaju saznanja o postojanju mineralnih sirovina, dužni su prije početka pripremnih radova, odnosno radova, tu činjenicu prijaviti kantonalnom ministarstvu nadležnom za rudarstvo (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(2) Pravna i fizička lica, koja prilikom izvođenja građevinskih i drugih radova kojima nije svrha eksploatacija, otkriju mineralne sirovine, dužni su to odmah, a najkasnije u roku sedam dana, prijaviti Ministarstvu.

(3) Pravna i fizička lica, koja iskorištavaju jalovinu, dužna su to odmah, a najkasnije u roku sedam dana, prijaviti Ministarstvu.

(4) Kantonalni ministar nadležan za rudarstvo (u daljem tekstu: Ministar) će donijeti pravilnik kojim će se propisati način raspolaganja količinama mineralnih sirovina i jalovine iskopanih prilikom izvođenja građevinskih i drugih radova.

II. UPRAVLJANJE MINERALNIM SIROVINAMA

Član 13.
(Strategija upravljanja mineralnim sirovinama)

(1) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Ministarstvo.

(2) Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama na prijedlog Ministarstva, usvaja Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

(3) Detaljan sadržaj i način izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama propisuje Ministar.

Član 14.
(Plan upravljanja mineralnim sirovinama)

(1) Za provođenje strategije upravljanja mineralnim sirovinama donosi se Plan upravljanja mineralnim sirovinama.

(2) Na prijedlog Ministarstva, plan upravljanja mineralnim sirovinama usvaja Vlada Kantona.

(3) Detaljan sadržaj i način izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama propisat će Ministar.

(4) Plan i strategija iz člana 13. ovog Zakona biti će usklađeni sa strategijom i planom upravljanja mineralnih sirovina višeg reda.

Član 15.
(Plan upravljanja mineralnim sirovinama i prostorno planiranje)

Plan upravljanja mineralnim sirovinama je stručna podloga za izradu prostornih planova Federacije i kantona.

III. IZVOĐENJE RUDARSKIH RADOVA

Član 16. (Uslovi za izvođenje radova)

(1) Rudarsku djelatnost može obavljati privredno društvo upisano u sudski registar, koje je organu nadležnom za inspekcijski nadzor dostavilo obavještenje o početku obavljanja djelatnosti i ispunjavanju uslova tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uslova propisanih za obavljanje te ili tih djelatnosti.

(2) Kada privredno društvo izvođenje radova povjerava drugom privrednom društvu, tada je obavezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem radova koji ispunjava propisane uslove iz stava (1) ovog člana.

(3) Izvođači radova su dužni postupati po odredbama ovog Zakona i provedbenim propisima donesenim na osnovu njega i federalnog zakona.

Član 17. (Način izvođenja rudarskih radova)

Pri obavljanju rudarske djelatnosti, privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu (u daljem tekstu: tehnički propisi), propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uslove utvrđene u urbanističkoj saglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva zaposlenicima kao i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Član 18. (Više izvođača rudarskih radova)

(1) Kada u istom rudničkom prostoru radove izvode dva ili više izvođača rudarskih radova, privredno društvo u kome se izvode radovi dužno je obezbijediti provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

(2) Zaposlenici izvođača rudarskih radova iz stava (1) ovog člana moraju biti upoznati sa propisima i mjerama zaštite na radu, te opasnostima koje mogu nastati tokom izvođenja radova.

(3) Obaveza privrednog društva iz stava (1) ovog člana ne oslobađa odgovornosti svakog pojedinačnog izvođača rudarskih radova za provođenje svih mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

(4) Prije početka izvođenja rudarskih radova, privredno društvo u kome se izvode rudarski radovi i izvođač rudarskih radova, međusobne obaveze i odgovornosti u

provođenju mjera zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika, regulisat će pismenim ugovorom.

Član 19. **(Tehnički propisi i obezbjeđenje zdravog i bezbjednog rada pri izvođenju rudarskih radova)**

(1) Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova, moraju se primjenjivati važeći propisi iz sljedećih oblasti:

- a) za radove na eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje,
- b) za radove pri istraživanju mineralnih sirovina istražnim bušenjem,
- c) za električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa površinskom i podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina,
- d) za radove na površini i/ili ispod zemlje, koji nisu vezani za radove eksploatacije mineralnih sirovina
- e) za radove pri preradi mineralnih sirovina,
- f) za skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobivenih kroz istražne radove.

(2) Dodatne posebnosti vezane za izvođenje radova iz stava (1) ovog člana, mogu se utvrditi opštim aktom izvođača rudarskih radova uz primjenu propisa iz stava (1) ovog člana, kao i drugih propisa koji se primjenjuju kod izvođenja rudarskih radova.

(3) Ako se rudarskim radovima izrađuju podzemni objekti kojima nije namjena eksploatacija mineralnih sirovina, prilikom njihovog izvođenja, pored propisa iz stava (1) ovog člana, moraju se primjenjivati tehnički i drugi propisi o građenju tih objekata.

(4) Poslije izvršenih radova iskopa i osnovnog podgrađivanja iz stava (3) ovog člana, vrši se tehnički pregled izvršenog iskopa odnosno osnovnog podgrađivanja i o tome se izdaje odgovarajuća saglasnost.

(5) Saglasnost iz stava (4) ovog člana za mineralne sirovine iz člana 7. ovog Zakona izdaje Ministarstvo.

Član 20. **(Služba spasavanja, vatrogasna služba i služba prve pomoći)**

(1) Privredno društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požarnim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima, pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora organizovati službu spašavanja i snabdjeti je potrebnom opremom.

(2) Više privrednih društava može organizovati zajedničku službu spašavanja.

(3) Na površinskim kopovima mora se organizovati služba spašavanja u slučaju da nije moguće provoditi spašavanje sa postojećim službama.

(4) Privredno društvo je dužno organizovati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi privredno društvo.

(5) Način organizovanja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spasavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći privredno društvo uređuje prema federalnim propisima.

Član 21. **(Provođenje stručnih poslova u oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika)**

(1) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova mora provoditi i obezbijediti nadzor nad primjenom tehničkih propisa i propisa iz područja zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika.

(2) Privredno društvo odnosno izvođač podzemnih rudarskih radova ili rudarskih radova na površinskim kopovima zavisno od specifičnih uslova za eksploataciju dužan je organizovati službu zaštite na radu ili odrediti posebno lice za nadzor nad provođenjem tehničkih normativa i mjera zaštite na radu.

(3) Zadatak službe zaštite na radu je:

- a) neposredna kontrola provođenja mjera zaštite na radu,
- b) vođenje evidencije o nesretnim slučajevima i profesionalnim oboljenjima u privrednom društvu sa navođenjem uzroka usljed kojih su nastali,
- c) proučavanje uzroka nesretnih slučajeva, profesionalnih oboljenja, povreda na radu i drugih iznenadnih pojava koje ugrožavaju živote zaposlenih i opremu i davanje prijedloga za preduzimanje mjera i provođenja metoda rada koje osiguravaju uspješnije otklanjanje tih uzroka,
- d) praćenje zdravstvenog stanja zaposlenika i davanje prijedloga za poboljšanje zdravstveno – higijenskih uslova pri radu,
- e) davanje prijedloga upravi privrednog društva radi preduzimanja mjera za osiguranje zaštite na radu i zaštite zdravlja zaposlenika,
- f) davanje stručnih mišljenja da li su rudarski projekti izrađeni u skladu sa propisanim mjerama zaštite na radu i
- g) vršenje i drugih poslova i ovlaštenja koja su joj data općim aktom privrednog društva.

(4) Zadatke službe zaštite na radu obavlja potreban broj lica visoke stručne spreme odgovarajuće struke i koja imaju najmanje dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

(5) Izuzetno poslove neposredne kontrole provođenja mjera zaštite na radu mogu vršiti i lica koja imaju višu ili srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

(6) Rukovodilac službe zaštite na radu kod podzemnog načina eksploatacije mineralnih sirovina, može biti lice sa visokom stručnom spremom rudarski fakultet i fakultet sigurnosti i pomoći, koje ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami.

(7) Rukovodilac službe zaštite na radu, u podzemnim radovima koji nisu vezani za eksploataciju mineralnih sirovina, može biti lice sa visokom stručnom spremom rudarskog, geološkog ili drugog odgovarajućeg smjera.

(8) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora prije početka izvođenja radova izraditi uputstva, koja će sadržavati način izvođenja radova i mjere zaštite koje se moraju sprovoditi pri izvođenju radova u cilju zaštite života i zdravlja zaposlenika. Uputstva se moraju blagovremeno usklađivati sa nastalim promjenama uslova rada.

Član 22.

(Postupak kod pojava iznenadnih opasnosti)

(1) Svaki zaposlenik dužan je odmah obavijestiti nadređenog o svakoj pojavi opasnosti koja može ugroziti zaposlene, objekte i uređaje.

(2) O svakoj pojavi opasnosti iz stava (1) ovog člana, odgovorno lice privrednog društva dužno je odmah obavijestiti nadležnu rudarsku inspekciju.

(3) Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova dužno je odmah obavijestiti Ministarstvo, nadležnog rudarskog inspektora i organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, teškoj povredi na radu i svakoj drugoj rudarskoj nesreći i o uzrocima nesreće u privrednom društvu.

(4) U slučaju pojave opasnosti, kada je ugrožena sigurnost zaposlenih, objekata i opreme pri izvođenju rudarskih radova, akciju spašavanja vodi odgovorno lice određeno opštim aktom privrednog društva.

(5) Ako rudarski inspektor utvrdi da vođenje akcije spašavanja nije dovoljno stručno i efikasno, usmeno će odrediti odgovarajuću upravnu mjeru.

(6) Privredno društvo dužno je u slučaju rudarske nesreće u drugom privrednom društvu, pružiti odgovarajuću pomoć, kao i na poziv rudarskog inspektora odnosno ugroženog privrednog društva.

Član 23.

(Rukovodeća lica u rudarstvu)

(1) Poslove i zadatke stručnog rukovođenja pri izvođenju rudarskih radova, izrade i revizije rudarskih projekata, obavljanje nadzora, samostalnog obavljanja rudarskih mjerenja i druge poslove pri eksploataciji mineralnih sirovina, mogu obavljati zaposlenici koji ispunjavaju propisane uslove stručne spreme i radnog iskustva i koji su položili stručni ispit.

(2) Privredno društvo je svojim općim aktom dužno utvrditi obavezu stručnog usavršavanja i provjeru stručne osposobljenosti za zaposlenike koji rade na poslovima za koje je prema odredbama ovog Zakona propisana stručna sprema i radno iskustvo.

Član 24.

(Glavno tehničko rukovođenje)

(1) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uslove iz člana 25. ovog Zakona i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja na površinskom kopu.

(2) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi jamskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uslove iz člana 25. ovog Zakona i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami.

(3) Poslove glavnog tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi jamskom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina može obavljati zaposlenik koji ispunjava uslove iz člana 25. ovog Zakona i koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u jami ili tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja na površinskom kopu.

Član 25. (Tehničko rukovođenje)

Poslove tehničkog rukovođenja u privrednom društvu koje se bavi rudarskom djelatnošću može obavljati zaposlenik koji ima visoku stručnu spremu rudarske struke odgovarajućeg smjera i najmanje tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit.

Član 26. (Rudarska mjerenja)

Poslove rudarskog mjerenja u jamama i na površinskim kopovima može obavljati zaposlenik koji ima visoku ili srednju stručnu spremu odgovarajuće struke, položen stručni ispit i najmanje dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 27. (Nadzornik u rudarskim objektima)

Poslove nadzornika u rudarskim objektima može obavljati zaposlenik koji ima najmanje srednju stručnu spremu odgovarajućeg smjera i dvije godine radnog iskustva stečenog nakon položenog stručnog ispita.

Član 28. (Poslovođa u rudarskim objektima)

Poslove poslovođe u rudarskim objektima može obavljati zaposlenik koji ima najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima nadzornika u odgovarajućem objektu.

Član 29. (Samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima)

(1) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima mogu obavljati i zaposlenici koji imaju visoku, višu ili srednju stručnu spremu rudarske struke i koji su stekli teorijska i praktična znanja o eksplozivnim sredstvima i miniranju.

(2) Poslove samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima mogu obavljati kvalifikovani zaposlenici rudarske struke koji imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke i položen ispit iz poznavanja propisa, primjene i praktičnog rukovanja eksplozivnim sredstvima.

(3) Ispit za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima polaže se prema federalnim propisima.

Član 30. (Stručna sprema)

Pod školama i fakultetima odgovarajućeg smjera za obavljanje poslova iz člana 23. do 29. ovog Zakona podrazumjevaju se u smislu ovog Zakona, škole i fakulteti i to za poslove:

- a) samostalnog rukovanja eksplozivnim sredstvima – položen ispit za kvalifikovanog zaposlenika rudarske struke, rudarska tehnička škola odnosno rudarski fakultet,
- b) nadzora nad jamskim i površinskim eksploatacionim radovima – rudarska tehnička škola,
- c) nadzora u objektima oplemenjivanja i obogaćivanja mineralnih sirovina – rudarska tehnička škola, mašinska tehnička, tehnološka ili hemijska tehnička škola,
- d) nadzora nad elektopostrojenjima i radovima – elektroehnička škola,
- e) nadzora nad mašinskim postrojenjima i radovima – mašinska tehnička škola,
- f) nadzora nad građevinsko-montažnim i drugim specijalnim radovima - građevinska, tehnička, odnosno druga odgovarajuća srednja škola,
- g) tehničkog rukovođenja rudarskim jamskim i površinskim radovima, masovnim miniranjem, službom zaštite, službom provjetravanja i službom spašavanja - rudarski fakultet i fakultet sigurnosti i pomoći,
- h) tehničkog rukovođenja radovima prerade ili oplemenjivanja – rudarski fakultet, tehnološki fakultet, rudarsko – mašinski fakultet, mašinski i elektrotehnički fakultet,
- i) tehničkog rukovođenja elektro službom – elektrotehnički fakultet,
- j) tehničkog rukovođenja mašinskom službom – rudarsko – mašinski ili mašinski fakultet,

- k) rudarska mjerenja – geodetska ili rudarska tehnička škola odnosno geodetski ili rudarski fakultet,
- l) tehničkog rukovođenja sistemom odvodnjavanja - rudarski, geološki ili mašinski fakultet,
- m) tehničkog rukovođenja geološkom službom na rudniku - geološki fakultet,
- n) tehničkog rukovođenja službom rudarskih mjerenja – geodetski odnosno rudarski fakultet,
- o) tehničkog rukovođenja građevinsko – montažnim i drugim specifičnim radovima – građevinski odnosno drugi odgovarajući fakultet.

Član 31. (Radno iskustvo)

Pod radnim iskustvom u smislu odredbi 23. do 29. ovog Zakona smatra se iskustvo na odgovarajućim poslovima u rudarstvu stečeno nakon sticanja stručne spreme koja je uslov za rad na određenom radnom mjestu odnosno iskustvo stečeno nakon položenog stručnog ispita u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Član 32. (Stručni ispit)

Stručni ispit za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i istraživanjima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja, polažu kandidati koji imaju stručnu spremu propisanu ovim Zakonom i najmanje jednu godinu radnog iskustva u oblasti rudarstva, nakon sticanja stručne spreme.

Član 33. (Polaganje stručnog ispita)

Stručni ispit iz člana 32. ovog Zakona polaže se u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije pred komisijom koju osniva federalni ministar, po programu i provedbenom propisu Federalnog ministarstva.

Član 34. (Izvođenje i nadzor rudarskih radova)

(1) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova mora obezbijediti izvođenje radova po tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja zaposlenika, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.

(2) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je obezbijediti stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima, uređajima i instalacijama u svim smjenama od strane stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.

Član 35.
(Knjiga rudarskog nadzora)

(1) Privredno društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdana na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.

(2) U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i direktora privrednog društva, lica odgovornog za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a koja su izdana na licu mjesta pri pregledu radova.

Član 36.
(Dozvole)

(1) Za izvođenje rudarskih radova iz člana 8. ovog Zakona, koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina u smislu ovog Zakona, potrebno je pribaviti slijedeće dozvole:

- a) dozvola za eksploataciju,
- b) dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije,
- c) dozvola za izvođenje radova po rudarskom projektu,
- d) dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija - upotrebna dozvola,
- e) privremena dozvola za izvođenje radova i
- f) konačna dozvola za izvođenje radova.

(2) O zahtjevu za izdavanje dozvola iz stava (1) ovog člana rješava Ministarstvo.

(3) U postupku za izdavanje dozvola iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku Fedearcije Bosne i Hercegovine, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 37.
(Zahtjev za izdavanje dozvole i sadržaj dozvole za eksploataciju)

(1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju, privredno društvo je dužno priložiti:

- a) ugovor o koncesiji,
- b) dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (potvrda o revidovanim rezervama),
- c) dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti na zemljište određeno za eksploataciju mineralnih sirovina,
- d) situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja, u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti

- granice rudničkog prostora, sa javnim, saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru, sa opisom granica eksploatacionog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploataciono polje nalazi,
- e) podatke o tehničkoj opremljenosti privrednog društva ili izvođača, kao i stručnoj osposobljenosti zaposlenika za eksploataciju mineralnih sirovina i
  - f) okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost.
- (2) Dozvola za eksploataciju sadrži podatke o:
- a) vrsti mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije,
  - a) načinu eksploatacije (podzemna, površinska ili kombinovana),
  - b) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja,
  - c) roku u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine,
  - d) roku važnosti dozvole,
  - e) obavezi sanacije i rekultivacije područja oštećenog eksploatacijom mineralnih sirovina i
  - f) obavezi provođenja ugovora o koncesiji.

Član 38. (Ukidanje dozvole za eksploataciju)

Ministarstvo će ukinuti dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina:

- a) ako privredno društvo kome je izdata dozvola ne počne sa eksploatacijom u roku koji je naveden u dozvoli,
- b) ako privredno društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova po rudarskom projektu u propisanom roku,
- c) ako se rudarskim radovima ugrožava život i zdravlje zaposlenika i drugih građana i imovine, a druge mjere utvrđene ovim zakonom i drugim propisima nisu dovoljne da se to spriječi,
- d) ako se ugrožava okoliš i ne vrši rekultivacija prostora oštećenog rudarskim radovima prema odobrenom projektu,
- e) ako se privredno društvo ne pridržava odredbi dozvole za eksploataciju i
- f) ako je raskinut ugovor o koncesiji.

Član 39. (Prestanak važenja dozvole za eksploataciju)

Dozvola za eksploataciju prestaje važiti:

- a) prestankom rada privrednog društva,
- b) kada je iscrpljena mineralna sirovina na prostoru eksploatacionog polja,
- c) kada privredno društvo odustane od izdate dozvole za eksploataciju i
- d) istekom ugovora o koncesiji.

Član 40.

(Zahtjev za produženje dozvole za eksploataciju)

Uz zahtjev za produženje dozvole privredno društvo je dužno priložiti :

- a) ugovor o koncesiji,
- b) važeću dozvolu,
- c) potvrdu o priznatim rezervama mineralne sirovine ,
- d) situacioni plan - kartu sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi mogu odrediti granice rudničkog prostora sa javnim, saobraćajnim i drugim objektima koji se nalaze na tom prostoru.

Član 41.

(Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije)

(1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije, privredno društvo je dužno priložiti:

- a) ugovor o koncesiji,
- b) revidovan rudarski projekat za obustavu eksploatacije,
- c) urbanističku saglasnost,
- d) okolinsku dozvolu i
- e) obrazloženje potpune i trajne obustave eksploatacije i odluku privrednog društva o potpunoj i trajnoj obustavi eksploatacije.

(2) Dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije sadrži podatke o:

- a) postojanju ugovora o koncesiji,
- b) vrsti mineralne sirovine koja je predmet obustave eksploatacije sa količinama preostalih rezervi,
- c) obavezi privrednog društva o trajnom čuvanju tehničke dokumentacije koja se odnosi na eksploataciju mineralne sirovine,
- d) obavezi privrednog društva o provođenju mjera sigurnosti, kojima će se trajno isključiti mogućnost nastajanja opasnosti za ljude i imovinu,
- e) odobrenju ulaska u eksploataciono polje za otklanjanje posljedica eksploatacije,
- f) obavezi privrednog društva o sanaciji i rekultivaciji eksploatacionog područja u skladu sa projektom za predmetno eksploataciono polje,
- g) položaju i tačnim granicama eksploatacionog polja,
- h) ažurnom stanju izvedenih radova do vremena obustave i
- i) roku obustave.

Član 42.

(Dozvola za izvođenje radova po rudarskom projektu)

(1) Dozvolom za izvođenje rudarskih radova, građenje objekata i postrojenja po odobrenom rudarskom projektu, odobravaju se radovi za građenje objekata i postrojenja iz člana 8. i 9. ovog Zakona.

(2) Uz zahtjev za dobivanje dozvole iz stava (1) ovog člana, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora priložiti:

- a) ugovor o koncesiji,
- b) revidovan rudarski projekat u dva primjerka,
- c) dokaz o ispunjavanju uslova za izvođenje rudarskih radova,
- d) dozvolu za eksploataciju određene mineralne sirovine,
- e) dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju,
- f) okolinsku dozvolu i urbanističku saglasnost,
- g) izvještaj revidenta o reviziji projekta i
- h) odgovarajući vodni akt.

(3) Dozvola za izvođenje rudarskih radova, građenje objekata i postrojenja po rudarskom projektu sadrži:

- a) naziv privrednog društva ili izvođača rudarskih radova kome je izdata dozvola za izvođenje radova,
- b) naziv projekta prema kojem se odobrava izvođenje radova i građenje objekta i postrojenja,
- c) konstataciju da se projekat ovjerava u dva primjerka,
- d) nalog podnosiocu zahtjeva da je jedan primjerak ovjerenog projekta dužan čuvati kao akt od trajne vrijednosti,
- e) nazive bitnih dokumenata priloženih uz zahtjev za dozvolu i to:
  - 1) dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti za zemljište određeno za eksploataciju,
  - 2) urbanističku saglasnost i
  - 3) revizioni izvještaj sa mišljenjem da se može izdati dozvola.

(4) U postupku izdavanja dozvole za izvođenje rudarskih radova, građenje objekta i postrojenja Ministarstvo utvrđuje:

- a) gdje je projekat urađen,
- b) ko je rukovodio izradom projekta,
- c) gdje je revizija projekta izvršena i
- d) ko je revident.

Član 43.

(Privremena dozvola za izvođenje rudarskih radova)

(1) Za uvođenje nove otkopne metode kod eksploatacije mineralnih sirovina, Ministarstvo može izdati privremenu dozvolu za izvođenje rudarskih radova u trajanju od najduže dvije godine.

(2) Privremena dozvola se izdaje i u slučajevima kada je zbog uvođenja nove tehnologije i postrojenja predviđen probni rad.

(3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava (1) i (2) ovoga člana, privredno društvo mora priložiti slijedeće dokumente:

- a) revidovani rudarski projekat u dva primjerka i
- b) izvještaj revidenta o reviziji projekta.

Član 44.
(Konačna dozvola)

- (1) Konačnu dozvolu kojom se određuju zaštitne mjere kod upotrebe otkopne metode, tehnologije ili postrojenja iz člana 43. ovog Zakona, privrednom društvu izdaje Ministarstvo poslije predočenja dokaza o ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja.
- (2) Postupak ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja, propisuje Ministar.

Član 45.
(Početak izvođenja rudarskih radova)

- (1) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova kome je izdata dozvola iz člana 36. stav (1) tačka c) ovog Zakona mora, najkasnije petnaest dana prije početka izvođenja rudarskih radova, nadležnoj rudarskoj inspekciji prijaviti početak izvođenja rudarskih radova i lica koje će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja rudarskim radovima, kao i lica koja će vršiti poslove tehničkog nadzora, ako se rudarskim radovima grade objekti.
- (2) Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova mora rudarskoj inspekciji prijaviti prestanak rudarskih radova ako prijavom početka radova nije određen rok trajanja i okončanja radova.

Član 46.
(Dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija)

- (1) Upotreba rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta je dozvoljena na osnovu dozvole za njihovu upotrebu.
- (2) Dozvolu za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja iz člana 36. stav (1) tačka d) ovog Zakona, na prijedlog komisije za tehnički pregled, izdaje Ministarstvo.
- (3) Tehničkim pregledom utvrđuje se da li je izgrađeni objekat i postrojenje izgrađeno prema odobrenom projektu, da li je usklađen sa propisima, mjerama i normativima zaštite na radu i obaveznim standardima, da li je tehnički ispravan i da li ugrožava okoliš, život i zdravlje zaposlenika i građana.
- (4) Tehnički pregled rudarskih objekata i postrojenja izgrađenih na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta, vrši Ministarstvo putem stručne komisije.

(5) Stručna komisija sastavljena je od predstavnika Ministarstva i stručnih lica iz privrednih društava ili ustanova iz oblasti rudarstva koja ispunjavaju uslove iz člana 68. ovog Zakona.

(6) U radu stručne komisije iz stava (5) ovog člana učestvuju i predstavnici organa koji je izdao urbanističku saglasnost i okolinsku dozvolu.

(7) Radu komisije za tehnički pregled obavezno prisustvuje predstavnik rudarske inspekcije.

(8) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

(9) Rudarski objekti i postrojenja izgrađeni na osnovu odobrenog glavnog i dopunskog rudarskog projekta mogu se pustiti u probni rad najduže do šest mjeseci poslije izvršenog tehničkog pregleda od strane stručne komisije koju je obrazovalo privredno društvo, sa zadatkom da utvrdi da li su izvedeni radovi u skladu sa rješenjima datim u rudarskom projektu. O puštanju u probni rad rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija, privredno društvo pismeno obavještava Ministarstvo.

(10) Obavljanje tehničkog pregleda pokreće se zahtjevom privrednog društva.

(11) Uz zahtjev za tehnički pregled za dobivanje dozvole za upotrebu rudarskih objekata i postrojenja privredno društvo prilaže:

- a) rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje registrovane djelatnosti,
- b) spisak objekata i opreme,
- c) spisak projekata po kojim su izgrađeni objekti, postrojenja i uređaji uz navođenje broja dozvole pod kojim su odobreni,
- d) spisak kadrova,
- e) spisak isprava i šifre o izvršenim periodičnim pregledima oruđa za rad i uređaja odnosno radnih i pomoćnih prostorija koji podliježu obavezanim periodičnim pregledima i
- f) odgovarajući vodni akt.

(12) Dozvola za upotrebu rudarskog objekta i postrojenja sadrži:

- a) naziv privrednog društva kome se izdaje dozvola,
- b) naziv mjesta izgrađenog objekta i postrojenja,
- c) nazive objekata i postrojenja sa tehničkim karakteristikama,
- d) obaveze privrednog društva da sve izmjene u projektnoj dokumentaciji nastale u toku izgradnje objekta moraju unijeti u odobrenu projektnu dokumentaciju i čuvati svo vrijeme dok objekat traje i
- e) konstataciju da su:
  - 1) objekat i postrojenje izgrađeni u skladu sa odobrenim rudarskim projektom,
  - 2) da je privredno društvo uvažilo uslove date u dozvoli za izvođenje radova i
  - 3) da je privredno društvo uvažilo uslove navedene u urbanističkoj saglasnosti.

(13) Način imenovanja članova komisije, obavljanje tehničkog pregleda, sadržaj zapisnika o izvršenom tehničkom pregledu, te naknadu za rad članova komisije

uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi Ministar.

Član 47.

(Sanacija i rekultivacija posljedica rudarskih radova na okoliš)

(1) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova dužan je prema projektu sanacije i biološke rekultivacije zemljišta odobrenog od strane Ministarstva, u kontinuitetu vršiti sanaciju i rekultivaciju devastiranih površina nastalih uticajem rudarskih radova.

(2) Izvođač rudarskih radova, dužan je izvršiti konačnu sanaciju i rekultivaciju prostora kao i posljedica nastalih pri izvođenju rudarskih radova.

(3) Prije obavljanja konačne sanacije, privredno društvo odnosno izvođač radova je dužan provesti mjere zaštite kako bi se isključile opasnosti za život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoline, odnosno štete na objektima i okolini.

(4) O izvršenim radnjama iz stava (1), (2) i (3) ovog člana, privredno društvo je dužno obavijestiti Ministarstvo, rudarsku inspekciju i nadležnu inspekciju za zaštitu okoline.

(5) Na osnovu obavještenja iz stava (4) ovog člana, Ministarstvo će izvršiti tehnički pregled kojim će se utvrditi da li je sanacija i rekultivacija okoline izvedena u saglasnosti sa projektom sanacije i biološke rekultivacije zemljišta i da li su provedene mjere iz stava (3) ovog člana, dovoljne, o čemu će izdati potvrdu privrednom društvu.

(6) Ako provedene mjere iz stava (3) ovog člana nisu dovoljne Ministarstvo će narediti privrednom društvu u određenom roku da otkloni utvrđene nedostatke.

(7) Poslije dobijanja dozvole za obustavu eksploatacije mineralne sirovine iz člana 36. stav (1) tačka b) ovog Zakona, privredno društvo mora izvršiti konačnu sanaciju i rekultivaciju okoline i otkloniti posljedice koje su nastale pri izvođenju rudarskih radova, a na osnovu projekta sanacije i rekultivacije.

(8) Ako privredno društvo ne postupi po nalogu iz stava (6) ovog člana Ministarstvo će provesti mjere sigurnosti na trošak privrednog društva.

(9) U obavljanju tehničkog pregleda iz stava (5) ovog člana, učestvuju i predstavnici ministarstava nadležnih za prostorno uređenje i okoliš, poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo.

(10) Troškove tehničkog pregleda snosi privredno društvo.

(11) Pravna i fizička lica koja protivno odredbama ovog Zakona obavljaju eksploataciju mineralnih sirovina dužni su sanirati nelegalnim radovima devastirano zemljište u roku i na način kako to odredi Ministarstvo.

Član 48.

(Prestanak prava i obaveza)

(1) Prava i obaveze iz dozvola iz člana 36. stav (1) ovog Zakona prestaju aktom kojeg izdaje Ministarstvo.

(2) Brisanje privrednog društva iz katastra eksploatacionih polja utvrđuje se aktom iz stava (1) ovog člana.

(3) Rudarski planovi, mjerачke knjige i druga dokumentacija o stanju rudarskih radova nakon donošenja odluke o obustavi eksploatacije, moraju se deponovati u arhiv Kantona, a potvrdu o predaji dokumentacije u arhiv, privredno društvo mora dostaviti Ministarstvu.

(4) Prestankom ugovora o koncesiji prava iz dozvola iz člana 36. stav (1) ovog Zakona prestaju aktom kojeg izdaje Ministarstvo.

Član 49. (Otklanjanje posljedica rudarskih radova)

Privredno društvo pokriva sve troškove za otklanjanje šteta koje su nastale kao posljedica rudarskih radova.

Član 50. (Katastar eksploatacionih polja)

(1) Ministarstvo je dužno voditi katastar odobrenih eksploatacionih polja.

(2) Ministarstvo je dužno pored katastra iz stava (1) ovog člana voditi zbirku isprava i popis privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

(3) Ministar će donijeti propise o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i popisa privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina.

IV. MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 51. (Obaveza u provođenju mjera)

(1) Direktor privrednog društva odgovoran je za provođenje mjera zaštite na radu.

(2) Za neposredno provođenje mjera zaštite na radu je odgovorno svako lice zaposleno u privrednom društvu u okviru djelokruga svoga rada, u skladu sa pravilnikom o mjerama zaštite na radu.

(3) Privredno društvo je dužno osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima, uređajima i instalacijama u svim smjenama.

(4) Korištenje jamskih prostorija u svrhe koje nisu odobrene za upotrebu rudarskim projektom nije dopušteno.

(5) Štrajk u objektima gdje se odvija tehnološki proces nije dopušten iz bezbjedonosnih razloga.

Član 52.

(Preduzimanje mjera za zaštitu života građana i obezbjeđivanje imovine)

(1) Pri izvođenju rudarskih radova privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova je dužan preduzeti mjere potrebne za zaštitu života i zdravlja građana kao i obezbjeđenje imovine prema važećim propisima.

(2) Vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na eksploatacionom polju, kao i ostali građani, pri kretanju ili radu, dužni su se pridržavati mjera zaštite koje je propisalo privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova.

Član 53. (Upoznavanje sa propisima)

(1) Svaki zaposlenik koji zasnuje radni odnos u privrednom društvu mora se prije raspoređivanja na poslove odnosno zadatke upoznati sa poslom koji će obavljati, propisima i mjerama zaštite na radu i mjerama zaštite od požara, sa opasnostima koje mogu nastati u poslu, kao i sa organizovanjem i provođenjem zaštite na radu u privrednom društvu.

(2) Zaposlenik ima pravo zahtijevati od lica zaduženog za upoznavanje sa propisima, da se što potpunije upozna sa opasnostima posla, pravima odnosno dužnostima u vezi sa zaštitom na radu i uslovima rada.

Član 54. (Uvođenje u posao)

(1) Zaposlenik koji se prvi put raspoređuje na rudarske poslove, mora se najmanje petnaest dana u smjeni u kojoj je raspoređen uvoditi u posao pod neposrednim nadzorom instruktora koga ovlašteno odgovorno lice u privrednom društvu odredi i u tom periodu zaposlenik ne može biti raspoređen na stalne poslove i zadatke.

(2) Zaposlenik koji se raspoređuje na druge poslove i zadatke, mora se prije otpočinjanja rada upoznati sa radom, propisima, mjerama zaštite i opasnostima koje mogu nastati na tim poslovima i zadacima.

(3) Zaposlenik je dužan u toku rada stalno upotpunjavati i usavršavati svoja znanja iz oblasti zaštite na radu.

(4) Uvođenje zaposlenika u rudarski posao mora biti regulisano internim aktom privrednog društva.

Član 55. (Poznavanje propisa iz oblasti zaštite na radu)

(1) Privredno društvo odnosno izvođač radova je dužan donijeti posebne programe za sticanje znanja iz oblasti zaštite na radu, prema vrsti poslova i stručnosti zaposlenika.

(2) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova je dužan organizirati upoznavanje svih zaposlenika sa propisima i mjerama zaštite na radu, kao i mjerama provođenja plana odbrane i akcija spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa.

(3) Privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova je dužan putem stručne komisije, najmanje jedanput godišnje, vršiti provjeru poznavanja propisa o tehničkim mjerama i o zaštiti na radu, kao i plana odbrane i akcija spašavanja u slučajevima iznenadnih udesa, nadzornog i tehničkog osoblja, palioca mina, visokokvalifikovanih i kvalifikovanih zaposlenika čiji je rad neposredno vezan za rudarske radove.

Član 56.

(Sankcije za nepoznavanje propisa)

(1) Zaposlenici koji ne pokažu zadovoljavajuće poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, a naročito o provođenju plana odbrane i akcija spašavanja, ne mogu obavljati poslove dok se ponovnom provjerom ne utvrdi da su ovladali tim znanjima.

(2) Ukoliko se i ponovnom provjerom utvrdi nezadovoljavajuće poznavanje propisa, poslodavac je dužan zaposlenika rasporediti na druge odgovarajuće poslove, a ako takvih poslova nema, riješit će njegov radno - pravni status na način propisan Zakonom o radu.

Član 57.

(Privremeno udaljavanje zaposlenika sa posla)

(1) Direktor privrednog društva i druga odgovorna lica za izvođenje radova određena pravilnikom o mjerama zaštite na radu, imaju pravo privremeno udaljiti sa posla zaposlenika koji je izvršio povredu neke od propisanih mjera kojima se ugrožava lična i kolektivna sigurnost.

(2) Pravilnikom o mjerama zaštite na radu privrednog društva odredit će se koje su to povrede mjera zaštite na radu zbog kojih se može postupiti po odredbi stava (1) ovog člana, te način na koji se zaposlenik udaljava, vrijeme na koje se udaljava i drugo.

V. PRIVREMENA, POTPUNA I TRAJNA OBUSTAVA RUDARSKIH RADOVA

Član 58.

(Privremena obustava)

- (1) Privremenu obustavu rudarskih radova koja je iznenada nastupila na eksploataciji mineralnih sirovina zbog rudarskih ili privrednih razloga, privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova, mora prijaviti Ministarstvu i rudarskoj inspekciji najkasnije u roku od 24 sata nakon obustave radova.
- (2) U slučaju pojave opasnosti po živote i zdravlje zaposlenika, privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova mora odmah prijaviti Ministarstvu i rudarskoj inspekciji.
- (3) Privremenu planiranu obustavu radova, privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova mora prijaviti Ministarstvu i rudarskoj inspekciji najmanje osam dana prije obustave radova. Postupak je isti kod ponovnog početka radova.
- (4) Ako je obustava iz stava (3) ovog člana očekivana i u trajanju dužem od 30 dana, privredno društvo ili izvođač rudarskih radova, dužan je:
  - a) izvršiti mjerenja stanja i dopuniti rudarske planove - karte,
  - b) sačiniti zapisnik sa obrazloženjem o uzrocima obustave radova i opasnostima koje su uzrokovale obustavu,
  - c) pripremiti plan mjera i aktivnosti radi sprječavanja nastajanja opasnosti koje se mogu pojaviti kod ponovnog otpočinjanja radova.
- (5) Za vrijeme privremene obustave izvođenja radova, privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova mora obezbijediti redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata, spriječiti nastajanje šteta i obezbijediti kretanje zaposlenih bez opasnosti po njihov život i zdravlje.
- (6) Prije puštanja u rad privremeno obustavljenih rudarskih radova, privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova je dužan, putem komisije u kojoj je obavezno prisustvo rudarskog inspektora, izvršiti pregled i utvrditi da li su obezbijeđeni sigurni uslovi za nastavak radova.
- (7) Privremena obustava izvođenja rudarskih radova je obustava koja ne traje duže od jedne godine.

Član 59.

(Potpuna i trajna obustava rudarskih radova)

- (1) U slučaju da privredno društvo iz bilo kojeg razloga odluči potpuno i trajno obustaviti izvođenje rudarskih radova na eksploataciji mineralnih sirovina, na svim objektima ili samo na jednom objektu na kojem se izvode rudarski radovi, mora pri tome poštovati odredbe ovog Zakona.
- (2) Potpunu ili trajnu obustavu izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, privredno društvo mora prijaviti rudarskoj inspekciji i Ministarstvu, najmanje 15 dana prije početka obustave radova.
- (3) Ministarstvo može imenovati komisiju koja će na licu mjesta provjeriti razloge obustave radova.
- (4) Privredno društvo mora komisiji predočiti dokumentaciju na osnovu koje je izvodilo radove na eksploataciji mineralnih sirovina i donijelo odluku o potpunoj i trajnoj obustavi izvođenja radova kao i rudarski projekat zatvaranja rudarskog objekta na kome prestaje eksploatacija.

(5) U sastav komisije iz stava (3) ovog člana, pored predstavnika Ministarstva, imenuju se i predstavnici ministarstva nadležnog za prostorno uređenje i zaštitu okoline.

(6) Poslije izvršenog pregleda, komisija sačinjava zapisnik sa prijedlozima daljih mjera i isti dostavlja Ministarstvu, na osnovu kojeg će se izdati dozvola za obustavu eksploatacije iz člana 41. ovog Zakona.

VI. TEHNIČKA DOKUMENTACIJA I PROJEKTOVANJE

Član 60. (Tehnička dokumentacija)

(1) Rudarski radovi se planiraju i izvode na osnovu tehničke dokumentacije.

(2) Tehničkom dokumentacijom u smislu ovog Zakona se smatraju:

- a) rudarski projekti,
- b) idejna rješenja rudarskih projekata,
- c) rudarski planovi i karte,
- d) dugoročni i godišnji programi eksploatacije mineralnih sirovina,
- e) dokumentacija o rezervama i pojavama mineralnih sirovina,
- f) dokumentacija o uticaju rudarskih radova na okolinu,
- g) dokumentacija postrojenja, opreme i uređaja.

(3) Kod izvođenja rudarskih radova koji nisu u neposrednoj vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina, dozvoljena je upotreba i tehničke dokumentacije koju propisuje poseban zakon iz oblasti građenja.

Član 61. (Usklađenost tehničke dokumentacije)

(1) Tehnička dokumentacija iz člana 60. ovog Zakona mora biti usklađena sa:

- a) odredbama ovog Zakona i na osnovu njega donesenih tehničkih propisa, propisa o zaštiti na radu i zaštiti zdravlja zaposlenika na radu u rudarstvu i zahtjevima propisanim u urbanističkoj saglasnosti, odgovarajućem vodnom aktu, kao i drugim propisima koji su u primjeni u oblasti eksploatacije mineralnih sirovina i
- b) propisima o zaštiti okoline i zaštiti od požara, ukoliko propisima iz tačke a) ovog člana nije drugačije određeno.

(2) Tehnička dokumentacija iz stava (1) ovog člana, treba da bude usklađena sa savremenim dostignućima i savremenim metodama rudarske, geološke, geomehaničke i drugih tehničkih nauka.

Član 62. (Rudarski projekti za tehnološke faze)

Rudarski projekti za tehnološke faze su:

- a) projekat istraživanja mineralnih sirovina i strukturnog sklopa istražnog područja,
- b) projekat izvođenja radova na eksploataciji mineralnih sirovina,
- c) projekat obustave istraživanja ili eksploatacije mineralnih sirovina,
- d) projekat izvođenja radova na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, obustavi istraživanja i eksploatacije,
- e) projekat verifikacije i rekonstrukcije izvedenih radova,
- f) projekat uticaja rudarskih radova na okolinu,
- g) projekat sanacije i biološke rekultivacije zemljišta.

Član 63. (Vrste rudarskih projekata)

(1) Za izvođenje rudarskih radova i građenje rudarskih objekata i ugradnju postrojenja izrađuju se projekti, i to:

- a) Glavni rudarski projekat,
- b) Dopunski rudarski projekat i
- c) Pojednostavljeni rudarski projekat.

(2) Rudarski projekti iz stava (1) ovog člana izrađuju se u skladu sa federalnim propisima.

(3) Rudarski projekti izrađeni u inostranstvu, moraju biti usklađeni sa domaćim propisima i standardima.

Član 64. (Glavni rudarski projekat)

(1) Glavni rudarski projekat izrađuje se za nove jame, površinske kopove, postrojenja za pripremu i oplemenjivanje mineralnih sirovina, te za izgradnju podzemnih prostora koji nisu u vezi sa eksploatacijom mineralnih sirovina.

(2) Projekat iz stava (1) ovog člana izrađuje se na osnovu bilansnih rezervi mineralnih sirovina A, B i C1 kategorije, sadržanih na prostoru koji je obuhvaćen projektom.

(3) Dio bilansnih rezervi A+B mora biti najmanje 60%, od čega rezerve kategorije A ne mogu biti manje od 10%.

(4) Od ukupno utvrđenih bilansnih rezervi C1 kategorije kao podloga za projektovanje može se uzeti najviše 50% pod uslovom da se kontinuirano naslanja na rezerve B kategorije ili kada njihov prostorni položaj omogućava otkopavanje istim zahvatom otvaranja.

Član 65. (Dopunski rudarski projekat)

Dopunski rudarski projekat radi se kao dopuna glavnom rudarskom projektu za izvođenje rudarskih radova, građenje objekata i postrojenja u postojećim rudnicima, za rudarske radove na otvaranju i eksploataciji novih horizonata, revira, otkopnih polja ili dijela sloja i rudnih tijela, izgradnju i rekonstrukciju rudarskih objekata koji su direktno vezani za eksploataciju mineralnih sirovina, izgradnju skladišta eksplozivnih sredstava, otkopnu metodu i izmjenu otkopne metode, tehnologije i postrojenja i dodatna rješenja u okviru rudničke sigurnosti i kolektivne zaštite, djelimičnu ili potpunu eksploataciju zaštitnih stubova i tehničku rekultivaciju.

Član 66. (Pojednostavljeni rudarski projekat)

- (1) Pojednostavljeni rudarski projekat se izrađuje za radove manjeg obima, jednostavnije i tipske objekte, postrojenja i uređaje iz člana 8. i 9. ovog Zakona kao i za nebitna odstupanja od glavnog odnosno dopunskog rudarskog projekta koja nemaju uticaja na osnovna projektna rješenja.
- (2) Pojednostavljeni rudarski projekat se izrađuje za radove površinske eksploatacije šljunka i pijeska.

Član 67. (Ponovna eksploatacija)

U rudnicima, rudarskim objektima, jamama i površinskim kopovima, u kojima je potpuno ili trajno obustavljena eksploatacija mineralnih sirovina, može se ponovno pristupiti eksploataciji samo na osnovu novog glavnog rudarskog projekta, odobrenog od strane Ministarstva.

Član 68. (Izrada rudarskih projekata)

- (1) Izradu rudarskih projekata može vršiti privredno društvo registrovano za vršenje tih poslova koje pored opštih uslova ispunjava i uslov da u radnom odnosu ima najmanje tri zaposlenika od čega najmanje jednog zaposlenika one struke za koju se radi projekat (geološka, rudarska, elektrotehnička, geodetska, rudarsko mjeračka, mašinska i građevinska).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, izradu rudarskih projekata za rudarske objekte na površini i to: garderobe sa kupatilom, dispečerske centre, regulacije vodotoka, sistem veza za specifične radove na izgradnji i sanaciji rudarskih objekata, mogu vršiti privredna društva koja ispunjavaju uslove za projektovanje, odnosno izradu investiciono - tehničke dokumentacije po propisima iz oblasti građenja.
- (3) U rudarskom projektu između ostalog moraju biti riješena i slijedeća pitanja: sigurnost ljudi, površinskih i susjednih objekata i infrastrukture, racionalnost izvođenja rudarskih radova, zaštita okoline i rekultivacija degradiranih površina,

ocjena i visina štete počinjene rudarskim radovima, kao i primjena savremenih dostignuća i metoda rudarskih, geoloških i geomehaničkih nauka i tehnike, uzimajući u obzir propise, normative i standarde.

Član 69. (Osposobljenost lica za izradu rudarskih projekata)

(1) U privrednom društvu iz člana 68. ovog Zakona, rudarski projekat može izrađivati projektant - diplomirani inženjer odnosno struke, koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva u struci, od čega najmanje tri godine u privrednom društvu na poslovima one vrste za koje se izrađuje projekat (geološki, rudarski, geodetski, rudarsko mjerачki, elektrotehnički, mašinski i građevinski).

(2) Kada u izradi rudarskog projekta učestvuje više projektanata mora se odrediti glavni projektant.

(3) Projektantski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova može obavljati lice koje ispunjava uslove određene za projektanta.

Član 70. (Ovlaštena lica)

Ovlašteno lice privrednog društva mora uz rudarski projekat priložiti dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 69. stav (1) ovog Zakona.

Član 71. (Pismena izjava)

(1) Projektant koji je izradio rudarski projekat ili dio rudarskog projekta i glavni projektant rudarskog projekta pismenom izjavom potvrđuju da su u projektu primjenjeni uslovi iz člana 60. i 61. ovog Zakona.

(2) Privredno društvo u kome je izrađen projekat ili dio rudarskog projekta dužno je pismenu izjavu iz stava (1) ovog člana priložiti uz izrađeni rudarski projekat odnosno dio projekta kao poseban akt.

(3) Za sva rješenja i kvalitet projekta, odgovorno je privredno društvo u kome je projekat izrađen, projektant i glavni projektant.

Član 72. (Revizija rudarskog projekta)

(1) Rudarski projekti iz člana 63. ovog Zakona podliježu reviziji u pogledu primjene odredbi člana 61. i 71. ovog Zakona.

(2) Za kvalitet revizije projekta odgovorni su privredno društvo u kome je izvršena revizija i revidenti koji su izvršili reviziju.

Član 73. (Pravo revizije)

(1) Reviziju rudarskog projekta vrši privredno društvo za svoje potrebe ili drugo privredno društvo, koje je registrovano i ima odobrenje za vršenje poslova revizije rudarskih projekata.

(2) Revizija rudarskog projekta vrši se putem revidenta koji ima stručnu spremu i radno iskustvo iz člana 69. ovog Zakona i koji ima zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s privrednim društvom u kome se vrši revizija rudarskog projekta.

(3) Reviziju rudarskog projekta ne može vršiti zaposlenik organa uprave, lice koje je učestvovalo u izradi projekta i privredno društvo odnosno zaposlenik u privrednom društvu u kojem je izrađen projekat.

Član 74. (Zadatak revidenta)

(1) Revident rudarskog projekta sačinjava izvještaj o izvršenoj reviziji, kojim utvrđuje da li je rudarski projekat izrađen u skladu sa odredbama člana 61. ovog Zakona.

(2) Ako revident utvrdi da u rudarskom projektu postoje nedostaci, ukazat će na njih i zatražiti da se nedostaci otklone.

(3) U izvještaju o izvršenoj reviziji rudarskog projekta jamske otkopne metode, revident je dužan dati svoje mišljenje o mogućnosti primjene projektovane otkopne metode u predviđenom otkopnom polju i predložiti koja odnosno kakva ispitivanja i praćenja rudarsko preduzeće je dužno izvršiti u cilju dobijanja elemenata i podataka potrebnih za utvrđivanje uslova pod kojim će se projektovana metoda moći primjenjivati.

Član 75. (Revizionna klauzula)

(1) Privredno društvo u kome je izvršena revizija rudarskog projekta dužno je da na rudarskom projektu potvrdi da je izvršena revizija projekta (revizionna klauzula).

(2) Klauzulom iz stava (1) ovog člana potvrđuje se da je revidovani projekat izrađen u skladu sa odredbama ovog Zakona.

(3) Revizionu klauzulu potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kome je izvršena revizija.

(4) Uz revidovani projekat privredno društvo iz stava (1) ovog člana prilaže izvod o upisu u sudski registar i odobrenje nadležnog organa za vršenje poslova revizije rudarskih projekata i dokaze da revident rudarskog projekta ispunjava uslove iz člana 68. ovog Zakona kao i izvještaj revidenta o izvršenoj reviziji.

(5) Revizija složenih projekata može se vršiti komisijski, a svaki revident je odgovoran za svoj dio izvršene revizije.

(6) Revizionu klauzulu sa popisom svih revidenata za projekte iz stava (5) ovog člana potpisom i pečatom ovjerava ovlašteno lice privrednog društva u kome je izvršena revizija, a potpisuje i predsjednik revizione komisije i svi revidenti.

Član 76.

(Odstupanje u projektu za izvođenje radova)

(1) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od odobrenog projekta u pogledu opšte tehničkih rješenja, radi se novi glavni rudarski projekat.

(2) Ako u toku realizacije glavnog rudarskog projekta dođe do odstupanja od tehničkih projekata pojedinih faza tehnološkog procesa koje ne utiču na opšta tehnička rješenja iz glavnog rudarskog projekta, rade se novi tehnički projekti.

(3) Novi projekti iz stava (1) i (2) ovog člana odobravaju se na način utvrđen u članu 36. i 42. ovog Zakona.

(4) Manjim izmjenama u projektu za izvođenje radova smatraju se izmjene projekta tehničke i tehnološke prirode koje ne pogoršavaju uslove zaštite na radu.

(5) Izvođenje radova počinje poslije dobijene pismene saglasnosti projektanta uz saglasnost službe zaštite na radu. U svim saglasnostima se utvrđuje da se nisu pogoršali uslovi zaštite na radu određeni u rudarskom projektu.

(6) Nužna odstupanja od odobrenih dopunskih rudarskih projekata u pogledu izvođenja i postavljanja postrojenja i instalacija kojima se bitno ne odstupa od osnovnih projektnih rješenja mogu se vršiti samo uz prethodnu saglasnost tehničkog rukovodioca izvođača rudarskih radova, službe zaštite na radu i projektanta.

VII. RUDARSKI PLANOVI I RUDARSKA MJERENJA

Član 77.

(Rudarski planovi i karte)

(1) U cilju pravilnog i sigurnog izvođenja rudarskih radova i racionalne eksploatacije mineralnih sirovina, kao i sprječavanja materijalnih šteta, privredno društvo je dužno na osnovu mjerenja izrađivati i dopunjavati rudarske planove odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na stare rudarske radove i objekte i vode na površini.

(2) Kopije rudarskih planova i karata moraju se dostaviti Ministarstvu, na njegov zahtjev.

(3) Rudarska mjerenja, rudarski planovi i karte, njihova razmjera, vođenje rudarsko – mjeracke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi

rudarske tehničke dokumentacije, se izvodi, izrađuje odnosno vrši prema federalnim propisima.

Član 78. (Obavezni planovi i karte)

(1) Privredno društvo mora imati:

- a) situacioni nacrt eksploatacionog polja,
- b) geološku kartu eksploatacionog polja i njegovog okoliša, kao i karakteristične geološke profile,
- c) plan rudnika sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorijama odnosno površinskim kopovima sa podacima o slijeganju terena,
- d) planove pojedinih jama odnosno površinskih kopova,
- e) otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova pojedinih revira,
- f) planove energetske mreže (električne mreže, komprimiranog zraka i dr.), vodovodne mreže kao i jamskih postrojenja sa glavnim tehničkim podacima,
- g) plan sistema veza, daljinskog nadzora i uzbunjivanja,
- h) planove tektonike i
- i) plan odbrane i spašavanja od skupnih opasnosti i udesa.

(2) Planovi iz stava (1) tačka d), e), f) i g) ovog člana moraju se dopunjavati svakog mjeseca prema napredovanju rudarskih radova.

(3) Ako se jamski radovi izvode u blizini starih radova ili napuštenih dijelova jame ili prema geološkim rasjedima dopunjavanje planova vrši se prema potrebi u kraćim rokovima.

(4) Dopunjavanje planova vrši se u kraćim rokovima i kada se podzemni radovi kreću u području jamskih požara i vodenih akumulacija kao i javnih objekata ili zaštićenih područja.

(5) Izuzetno od odredbe stava (2) ovog člana dopunjavanje planova za površinske kopove, može se vršiti u roku od šest mjeseci, uz saglasnost Ministarstva.

Član 79. (Priključivanje rudarskih mjerenja)

Situacioni plan eksploatacionog polja i rudarska mjerenja na osnovu kojih se izvode rudarski radovi, izrađuju rudarski planovi i projekti moraju biti priključeni na državnu geodetsku osnovu.

Član 80. (Mjeračke knjige)

O svim izvršenim mjerenjima privredno društvo dužno je voditi mjeračke knjige koje se ovjeravaju po propisima o ovjeri poslovnih knjiga.

Član 81.
(Lica za obavljanje rudarskih mjerenja)

- (1) Rudarska mjerenja vrše i planove izrađuju odnosno dopunjavanju samo lica koja za ove poslove imaju stručnu kvalifikaciju (rudarski mjerači i geodeti).
- (2) Kod izrade novih rudarskih planova, u njih se moraju prenijeti i svi detalji iz starih rudarskih planova, kao što su jamski otvori, stari radovi i rasjedi, visinske kote i drugo.

Član 82.
(Korištenje zemljišta za premjer)

Korisnici i vlasnici zemljišta dužni su dozvoliti privrednom društvu odnosno izvođaču radova premjeravanje i postavljanje geodetskih tačaka i oznaka eksploatacionog polja.

Član 83.
(Dostavljanje planova)

- (1) Kopije planova iz člana 78. stav (1) tačke od a) do g) ovog Zakona privredno društvo je dužno dostaviti na zahtjev Ministarstva.
- (2) Ako privredno društvo ne izvrši svakih šest mjeseci izmjene i dopune rudarskih planova, Ministar će odrediti izvođača koji će izmjene i dopune izvršiti na trošak privrednog društva.

Član 84.
(Plan eksploatacije mineralnih sirovina)

Privredno društvo je dužno izraditi dugoročni program i godišnji plan eksploatacije mineralnih sirovina i dostaviti ga Ministarstvu na njegov zahtjev.

Član 85.
(Usklađenost rudarskih projekata sa propisima koji regulišu zaštitu okoliša)

Privredno društvo ili izvođač rudarskih radova dužan je rudarske projekte i nadzor o uticaju svoje djelatnosti na okolinu, uskladiti sa propisima koji regulišu zaštitu okoline.

VIII. NADZOR

Član 86.
(Nadzor)

(1) Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor vrši kantonalna rudarska inspekcija (u daljem tekstu: inspekcija), na osnovu ovog i posebnog zakona.

Član 87. (Rudarska inspekcija)

Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i na osnovu njega donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja zaposlenika i drugih propisa pri eksploataciji mineralnih sirovina, te izvođenju drugih radova, vrši kantonalni rudarski inspektor (u daljem tekstu: inspektor).

Član 88. (Rudarski inspektor)

Poslove rudarskog inspektora može obavljati lice koje ima visoku stručnu spremu rudarskog smjera, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima tehničkog rukovođenja u privrednim društvima koja se bave eksploatacijom mineralnih sirovina i položen stručni ispit za tehničko rukovođenje u rudarstvu.

Član 89. (Nadležnost inspekcije)

(1) Inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem zakona i propisa koji se odnose na:

- a) eksploataciju mineralnih sirovina,
- b) tehničke mjere pri obavljanju rudarske djelatnosti,
- c) zaštitu na radu pri eksploataciji mineralnih sirovina,
- d) zaštitu od požara i eksplozije pri eksploataciji mineralnih sirovina,
- e) izgradnju i održavanje rudarskih objekata, postrojenja i uređaja,
- f) transport, uskladištenje i rukovanje eksplozivnim materijalom,
- g) izvođače radova,
- h) tehničko rukovođenje i nadzor i
- i) rudarska mjerenja, pravilnu izradu i redovno dopunjavanje rudarskih planova - karata i ostalu dokumentaciju potrebnu za pravilno tehničko i racionalno izvođenje rudarskih radova i ažurno vođenje mjeračkih knjiga.

(2) Inspektor nadzire i rad pogona koji su u neposrednoj vezi sa tehnološkim procesom izvođenja rudarskih radova i elektro postrojenja kao i uređaja i instalacija pri izvođenju rudarskih radova.

Član 90. (Ovlaštenja rudarskog inspektora)

- (1) Pri vršenju inspekcijskog nadzora rudarski inspektor ima ovlaštenja:
- a) u svako doba ući u sve poslovne i pogonske prostorije,
  - b) pregledati rudarske objekte, postrojenja, uređaje i instalacije,
  - c) pregledati tehničku i drugu dokumentaciju,
  - d) utvrditi identitet lica koja izvode rudarske radove,
  - e) privremeno izuzeti tehničku dokumentaciju ili je fotokopirati,
  - f) fotografisati lokacije na kojima je zabranio radove,
  - g) uzeti potrebne podatke ili osnovne uzorke mineralnih sirovina ili drugog materijala,
  - h) tražiti pomoć stručne organizacije ili pojedinih stručnih lica, i
  - i) privremeno ili trajno zabraniti izvođenje rudarskih radova.
- (2) Inspektor može u trajanju do osam dana, izuzeti dokumentaciju koja mu je potrebna za utvrđivanje činjeničnog stanja o razmatranom predmetu, ako su prekršene odredbe ovoga Zakona, tehničkih propisa i propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa donesenih na osnovu ovoga Zakona, ili ako sumnja da je učinjen prekršaj.
- (3) O izuzimanju dokumentacije iz stava (2) ovog člana, inspektor izdaje privrednom društvu odnosno izvođaču rudarskih radova potvrdu sa popisom izuzete dokumentacije.
- (4) Ako se u vršenju inspekcijskog nadzora onemogućí inspektoru obavljanje pregleda, ili pruži fizički otpor, ili ako se takav otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije.
- (5) Nadležna policija obavezna je pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru da obavi inspekcijski pregled.

Član 91. (Dužnosti rudarskog inspektora)

- (1) Inspektor mora odmah na licu mjesta otpočeti sa istragom okolnosti pod kojima je došlo do smrtnih slučajeva ili grupnih nesreća, odrediti mjere i na zahtjev nadležnog organa izdati pismeno mišljenje o uzrocima nesreće.
- (3) Nadzor rudarskih radova rudarski inspektor mora vršiti najmanje jednom godišnje.

Član 92. (Dužnosti subjekta nadzora)

(1) Subjekt nadzora dužan je omogućiti inspektoru vršenje inspekcijskog nadzora.

(2) Subjekt nadzora dužan je omogućiti uvid u svu dokumentaciju društva, a na traženje inspektora odrediti jedno ili više lica koja će učestvovati u utvrđivanju činjeničnog stanja pri obavljanju inspekcijskog pregleda.

Član 93. (Zapisnik o inspekcijskom pregledu)

(1) O obavljenom inspekcijskom pregledu inspektor je obavezan sastaviti zapisnik o inspekcijskom pregledu i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim pregledom.

(2) Zapisnik sastavlja inspektor koji je izvršio inspekcijski pregled. Ako je inspekcijski pregled obavilo istovremeno više inspektora po istom nalogu (kolektivni inspekcijski pregled) u tom slučaju zajednički sastavljaju jedan zapisnik.

(3) Zapisnik sadrži, osim navoda propisanih u Zakonu o upravnom postupku i navode koje je neophodno navesti u obavljanju inspekcijskog pregleda.

(4) Zapisnik o inspekcijskom pregledu je javna isprava osim onih dijelova zapisnika na koje je subjekt nadzora stavio primjedbu da nije pravilno sastavljen.

Član 94. (Upravne mjere)

Kad inspektor utvrdi da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova ne postupa ili nepotpuno postupa prema obavezama koje su mu određene propisima, dužan je prema utvrđenom činjeničnom stanju u zapisniku o obavljenom inspekcijskom pregledu naložiti i preduzeti odgovarajuće upravne mjere i to:

- a) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone na način i u roku kako je određeno ovim Zakonom i propisima koji su doneseni na osnovu njega,
- b) narediti privremenu zabranu izvođenja radova,
- c) narediti zabranu izvođenja radova,
- d) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je privredni subjekt i drugo pravno lice, institucija koja ima javna ovlaštenja, odnosno organ uprave obavezan da preduzme,
- e) prisilno provesti izvršenje određene upravne mjere kad je privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova sam ne izvrši,
- f) izdati prekršajni nalog za učinjeni prekršaj po Zakonu o prekršajima u F BiH,

- g) podnijeti prijavu protiv privrednog društva odnosno izvođača rudarskih radova i odgovornog lica za učinjeni prekršaj ili krivično djelo,
- h) odrediti i druge mjere i obaviti radnje koje su određene ovim Zakonom i posebnim propisima,
- i) izreći zabranu rada u pogonu ili na određenim poslovima ako utvrdi nedostatke iz člana 89. ovog Zakona,
- j) ako se nedostaci i propusti odnose na mjere zaštite na radu ili mjere za zaštitu života i zdravlja građana usljed kojih može nastati neposredna opasnost po život i zdravlje zaposlenika i drugih građana, rudarski inspektor će zabraniti rad u pogonu ili na određenim poslovima dok se postojeći nedostaci ne otklone,
- k) zabraniti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti i
- l) odrediti drugo lice za vođenje akcije spašavanja.

Član 95.

(Privremena zabrana izvođenja rudarskih radova)

Inspektor može rješenjem privremeno zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu odnosno izvođaču rudarskih radova do otklanjanja nedostataka, ako prilikom inspekcijskog pregleda utvrdi:

- a) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova nije obezbijedio potpunu ispravnost sredstava za rad, radni prostor i radni proces, kako je to određeno odobrenim projektom i tehničkom dokumentacijom po odredbama ovog Zakona,
- b) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova, ne primjenjuje u cijelosti odredbe ovog Zakona, tehničke propise, propise iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i druge propise i opće akte koji se odnose na rudarske radove, odnosno ako se radovi ne izvode u skladu sa odobrenom tehničkom dokumentacijom,
- c) da pri korištenju sredstava rada, primjeni radnih postupaka, korištenju radnog prostora koji nije zaštićen, prijeti opasnost od povreda, ugrožavanja zdravlja zaposlenika privrednog društva odnosno izvođača rudarskih radova i ako se zaposlenici ne pridržavaju odgovarajućih uputa za rad,
- d) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio u skladu sa usmeno izrečenim naređenjem inspektora,
- e) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova onemogućava obavljanje inspekcijskog pregleda i
- f) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova nije postupio po rješenju za otklanjanje nedostataka.

Član 96.

(Zabrana izvođenja rudarskih radova)

Inspektor mora rješenjem zabraniti izvođenje rudarskih radova privrednom društvu odnosno izvođaču rudarskih radova, ako prilikom inspekcijskog pregleda utvrdi:

- a) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje radova ili da se rudarski radovi ne izvode po odobrenoj projektnoj i tehničkoj dokumentaciji, ili da se rudarski radovi izvode suprotno tehničkim propisima, propisima iz oblasti zaštite na radu i zdravlja radnika i drugim propisima koji se odnose na rudarske radove i općim aktima izvođača rudarskih radova, što može da ugrozi živote i zdravlje zaposlenika, bezbjednost saobraćaja i susjednih objekata i uzrokuje nastanak veće materijalne štete,
- b) da su kod privrednog društva odnosno izvođača rudarskih radova zaposlena lica koja ne ispunjavaju uslove o stručnoj osposobljenosti po odredbama ovog Zakona,
- c) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova ili njegovo odgovorno lice i pored usmenog naređenja inspektora, ponovno krši odredbe tehničkih propisa, propisa iz oblasti zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika i drugih propisa koji se odnose na rudarske radove, te općih akata izvođača rudarskih radova po ovom Zakonu,
- d) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova koristi objekte, postrojenja, uređaje i instalacije bez upotrebne dozvole, što neposredno ugrožava sigurnost objekata i uređaja, život i zdravlje ljudi, odvijanje saobraćaja, susjedne objekte i okoliš i predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje zaposlenika i
- e) da privredno društvo odnosno izvođač rudarskih radova pri izvođenju radova zahvata i područje van prostora određenog dozvolom za eksploataciju po ovom Zakonu.

Član 97.

(Privremena zabrana obavljanja djelatnosti)

(1) Inspektor će uz obavezno i hitno podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, istovremeno donijeti rješenje kojim će privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti privrednom društvu, izvođaču rudarskih i drugih radova, ako prilikom obavljanja inspekcijskog pregleda utvrdi:

- a) da za obavljanje djelatnosti ne ispunjava uslove iz člana 16. ovog Zakona,
- b) da se prilikom izvođenja rudarskih radova ne primjenjuju tehnički propisi i standardi utvrđeni u članovima 17. i 19. ovog Zakona;
- c) da izradu i reviziju tehničke dokumentacije obavljaju lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 69. i 73. ovog Zakona.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana ostaje na snazi do konačne odluke Suda ili do ispunjenja propisanih zakonskih uslova, a najduže do mjesec dana.

(3) Uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Sudu se obavezno dostavlja i primjerak rješenja o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti.

Član 98. (Usmeno određivanje upravne mjere)

(1) Pri inspekcijskom pregledu rudarski inspektor će privrednom društvu odnosno izvođaču rudarskih radova usmeno odrediti upravnu mjeru i narediti da se odmah izvrši:

- a) kad je to obavezan po ovom Zakonu i
- b) kad je u nastaloj situaciji neophodno, prema ocjeni inspektora, preduzeti radnje na otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje zaposlenika i građana ili nastanak veće materijalne štete.

(2) Sadržaj usmene upravne mjere rudarski inspektor upisuje u knjigu rudarskog nadzora i u zapisnik o inspekcijskom nadzoru.

Član 99. (Rok za donošenje rješenja)

(1) Upravnu mjeru inspektor određuje rješenjem.

(2) Rješenje o određenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti u roku od petnaest dana od dana po isteku roka za stavljanje primjedbi na zapisnik, a u hitnim slučajevima najkasnije u roku od tri dana po isteku roka za stavljanje primjedbi na zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

(3) O usmeno izrečenim upravnim mjerama inspektor je dužan donijeti rješenje u roku od tri dana od dana izricanja tih mjera.

Član 100. (Izvršenje rješenja)

(1) Izvršenje rješenja prati inspektor i utvrđuje po službenoj dužnosti.

(2) Izvršenje rješenja inspektor utvrđuje kontrolnim pregledom ili drugim pisanim dokazom.

(3) Izvršenje rješenja inspektor može produžiti do 30 dana osim rješenja kojim su upravne mjere usmeno utvrđene.

Član 101. (Žalba na rješenje)

(1) Žalba na rješenje iz člana 36. stav (1) tačke a), b), c), d), e) i f), može se izjaviti u roku od petnaest dana od dana prijema rješenja.

(2) Žalba se izjavljuje Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona, odnosno organu kojeg ona ovlasti.

(3) Žalba na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama iz člana 94.,95.,96. i 97. može se izjaviti u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(4) O žalbi iz stava (3) ovog člana rješava ministar.

(5) Žalba na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Protiv rješenja inspektora o usmeno određenoj upravnoj mjeri i rješenja Ministarstva donesenog po žalbi iz stava (4) ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Član 102. (Rok za rješavanje žalbe)

Žalbu na rješenje inspektora o utvrđenoj upravnoj mjeri nadležni drugostepeni organ dužan je riješiti u roku od petnaest dana od dana prijema žalbe.

IX. ZAŠTITA I UREĐENJE PROSTORA

Član 103. (Ugrožavanje okoline)

(1) Privredno društvo mora obezbijediti izvođenje rudarskih radova u skladu sa okolinskom dozvolom i urbanističkom saglasnošću, tako da ti radovi ne prelaze dozvoljena oštećenja okoline.

(2) Privredno društvo mora za vrijeme izvođenja rudarskih radova etapno, a najkasnije po završetku rudarskih radova, površinu koja je oštećena rudarskim radovima, konačno sanirati i rekultivisati u skladu sa projektom sanacije i biološke rekultivacije iz člana 62. stav (1) tačka g) i dozvolom za obustavu eksploatacije iz člana 41. ovog Zakona.

(3) Privredno društvo ne može dobiti odobrenje za eksploataciju na novom eksploatacionom polju ako ne izvrši tehničku rekultivaciju na ranijem odobrenom eksploatacionom polju.

Član 104. (Saglasnost za građenje u eksploatacionom polju)

(1) Za novo građenje u granicama eksploatacionog polja, prije izdavanja urbanističke saglasnosti, potrebno je prethodno pribaviti mišljenje rudarskog preduzeća i saglasnost Ministarstva.

(2) Saglasnost iz stava (1) ovog člana može se izdati i kada po mišljenju privrednog društva koje vrši eksploataciju postoji opasnost od oštećenja, ali samo ako ne postoji opasnost po život i zdravlje ljudi i ako se investitor pismeno odrekne prava na naknadu štete koja bi mogla nastati kao posljedica izvođenja rudarskih radova.

(3) Izjava o odricanju prava na naknadu štete mora se ubilježiti u zemljišnim knjigama.

Član 105.
(Građenje u prostoru za eksploataciju)

(1) Ako javni interes zahtijeva na površini eksploatacionog polja se mogu graditi javni putevi, željezničke pruge, kanali i druge saobraćajnice, elektrovodovi visokog napona, vodovodi, naftovodi, sonovodi i gasovodi, ako se osiguraju zaštitni stubovi kojima će se spriječiti ugrožavanje života i izgrađenih objekata.

(2) Prije nego se uradi projektna dokumentacija za objekte iz stava (1) ovog člana, investitor mora tražiti od privrednog društva mišljenje o tome koji bi pravac i položaj tih objekata u eksploatacionom polju bio najprimjereniji.

(3) U skladu sa važećim propisima privredno društvo ima pravo na naknadu stvarne štete nastale izgradnjom objekata iz stava (1) ovog člana.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 106.
(Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:

- a) ako vrši eksploataciju mineralnih sirovina bez dozvole nadležnog organa (član 10.),
- b) ako eksploatiše mineralne sirovine van odobrenog prostora za istraživanje odnosno eksploataciju (član 11. stav (1)),
- c) ako obavlja rudarsku djelatnost, a ne ispunjava zakonom propisane uslove ili pri obavljanju djelatnosti ne primjenjuje odgovarajuće propise i standarde (član 16. i 17.),
- d) ako izvodi rudarske radove bez dozvole za izvođenje rudarskih radova po rudarskom projektu (član 42. stav (1)),
- e) ako u određenom roku rudarskom inspektor ne prijavi početak rudarskih radova ili ga ne obavijesti o licima koja će obavljati poslove tehničkog i glavnog tehničkog rukovođenja i tehničkog nadzora ili ako ne prijavi prestanak rudarskih radova (član 45.),
- f) ako se objekti, postrojenja, uređaji i instalacije upotrebljavaju bez dozvole za upotrebu i u suprotnosti sa izdatom dozvolom (član 46.);
- g) ako izvodi rudarske radove na osnovu i u okviru odobrenog rudarskog projekta za izvođenje tako da se time neposredno ugrožava život i zdravlje zaposlenika, prouzrokuje materijalna šteta ili ugrožava okolina (član 17. i član 18.),
- h) ako ne prijavi nadležnom ministarstvu za rudarstvo i rudarskoj inspekciji u propisanim rokovima svaku privremenu obustavu rudarskih radova ili slučaj pojave opasnosti za živote i zdravlje radnika ili ponovni početak rudarskih radova (član 58. stav (1), (2) i (3)),

- i) ako za vrijeme privremene obustave ne osigura redovno održavanje svih rudarskih prostorija i objekata, spriječi nastajanje štete i osigura kretanje zaposlenih bez opasnosti za njihov život i zdravlje (član 58. stav (5)),
- j) ako odmah ne obavijesti nadležno ministarstvo, organ nadležan za unutrašnje poslove i rudarskog inspektora o svakom smrtnom slučaju, grupnoj povredi, težoj povredi na radu u privrednom društvu (član 22. stav (3)),
- k) ako na osnovu mjerenja ne izradi ili redovno ne dopunjava planove iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova i njihov međusobni položaj i položaj u odnosu na objekte i vode na površini, ili ne izradi godišnji plan eksploatacije ili ako iste ili kopije planova na zahtjev ne dostavi nadležnom ministarstvu ili ne vrši rudarska mjerenja ili ne vodi knjigu rudarskog nadzora (član 35., 72., 76., 77., 78., 80. i 84.),
- l) ako ne posjeduje propisanu tehničku dokumentaciju (član 60.),
- m) ako nakon završetka ili trajne obustave rudarskih radova u roku utvrđenom u projektu ne izvrši konačnu sanaciju devastiranog zemljišta i rekultivaciju devastiranih površina i okoliša, nastalih uticajem rudarskih radova i ne otkloni posljedice rudarskih radova ili ne preduzme potrebne mjere osiguranja za zaštitu života i zdravlja ljudi i imovine, ili ako u toku izvođenja rudarskih radova kontinuirano ne vrši sanaciju i rekultivaciju devastiranog zemljišta (član 47.),
- n) ako ne izvrši sanaciju devastiranog zemljišta nastalog protivzakonitim radovima na eksploataciji mineralnih sirovina i rekultivaciju devastiranih površina i okoliša nastalih uticajem tih rudarskih radova i ne otkloni posljedice rudarskih radova ili ne preduzme potrebne mjere osiguranja za zaštitu života i zdravlja ljudi i imovine u roku i na način kako to odredi Ministarstvo (član 47. stav (11)),
- o) ako ne obezbijedi izvođenje rudarskih radova po odobrenoj tehničkoj dokumentaciji i propisima, kao i stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima (član 34.),
- p) ako na poslove vršenja nadzora i tehničkog rukovođenja rudarskim radovima rasporedi lice koje ne ispunjava propisane uslove (članovi od 23. do 30.),
- q) koje obavlja poslove na izradi tehničke dokumentacije, a ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom (član 69.),
- r) koje povjeri izradu tehničke dokumentacije ili reviziju projekta ili vršenje poslova periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja ili izvođenja rudarskih radova privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom (član 68. stav (1), član 73. stav (1) i član 81. stav (1)),
- s) ako ne organizuje službu zaštite na radu (član 21.),

- t) ako dozvolu za eksploataciju, i ostale dozvole, izdate po ranijim propisima ne uskladi sa odredbama ovog Zakona u propisanom roku (član 113.).
- (2) Novčanom kaznom od 200 KM do 3.000 KM kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) tačka od a) do d) ovog člana izreći će se uz novčanu kaznu:
- a) zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namjenjeni ili za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja ili kada postoji opasnost da će se takvi predmeti ponovno upotrijebiti za počinjenje prekršaja bez obzira na to da li su u vlasništvu počinioca i
  - b) mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.
- (4) Imovinskom koristi iz stava (3) tačke b) ovog člana smatra se tržišna vrijednost mineralne sirovine dobivene nelegalnom eksploatacijom.
- (5) Za prekršaje iz stava (1), tačke c), q) i r) ovog člana, okrivljenom pravnom licu ili odgovornom licu u pravnom licu, može se izreći zabrana obavljanja djelatnosti ili dužnosti u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Član 107. (Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:
- a) ako prije početka pripremnih radova nadležnom ministarstvu za rudarstvo ne prijavi saznanja o postojanju mineralnih sirovina, odnosno ako nadležnom ministarstvu za rudarstvo ne prijavi otkriće mineralne sirovine odnosno jalovine u propisanom roku (član 12. stav (1), (2) i (3)),
  - b) ako pravo na eksploataciju mineralne sirovine prenese na drugo pravno lice bez saglasnosti organa koji je to pravo dodijelio (član 10. stav (2)),
  - c) ako izvođenje rudarskih radova povjerava drugom privrednom društvu bez zaključenog ugovora i koje ne ispunjava propisane uslove (član 16. stav (2)),
  - d) ako pri provođenju tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova ne primjenjuje važeće propise (član 19. stav (1)),
  - e) ako u slučaju rudarske nesreće u drugom privrednom društvu ili na poziv rudarskog inspektora ne pruži odgovarajuću pomoć (član 22. stav (6)),

- f) ako u odeđenom roku ne prijavi Ministarstvu i rudarskoj inspekciji, svaku obustavu izvođenja rudarskih radova najkasnije 15 dana prije početka obustave radova (član 58. i 59.),
  - g) ako ne dozvoli rudarskom inspektoru postupanje u skladu sa njegovim pravima ili ga ometa ili sprječava na bilo koji način u vršenju nadzora ili ako ne postupi po rješenju rudarskog inspektora (član 93.),
- (2) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.000 KM kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 108. (Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:

- a) u kome je izrađen projekat, ako u istom nisu riješena sva pitanja sigurnosti pogona i ljudi, površinskih i susjednih objekata, ako nisu ili su nepravilno primjenjeni propisi o zaštiti na radu, normativi i obavezni standardi (član 68. stav (3)),
- b) u kome je izvršena revizija projekta i nije provjerena primjena člana 61. ovog Zakona u projektu ili ako je revizija nemarno i nekvalitetno izvršena (član 72.),
- c) u kome je izrađen projekat ili dio rudarskog projekta, ako uz izrađeni projekat ne priloži pismenu izjavu prema odredbama člana 71. ovog Zakona kao poseban akt kojom potvrđuje da su u projektu primjenjeni uslovi iz člana 61. ovog Zakona ili dokaz da projektant i glavni projektant rudarskog projekta ispunjavaju uslove iz člana 69. ovog Zakona (član 69. i 71.).

(2) Novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 KM do 1.500 KM:

- a) projektant, ako pri izradi projekta ne primjeni ili nepravilno primjeni propisane mjere i normative zaštite na radu i obavezne standarde (član 61.),
- b) revident ako nemarno i nekvalitetno izvrši reviziju rudarskog projekta u pogledu primjene propisanih mjera i normativa zaštite na radu i obaveznih standarda (član 72. stav (2)).

Član 109. (Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice:

- a) ako poslije izvršenih radova iskopa i osnovnog podgrađivanja ne osigura saglasnost Ministarstva (član 19. stav (5)),
- b) ako o puštanju u probni rad rudarskog objekta, postrojenja, uređaja i instalacija privredno društvo pismenim putem ne obavjesti Ministarstvo (član 46. stav (9)),
- c) ako nakon brisanja privrednog društva iz registra katastra prostora za istraživanje i prostora za eksploataciju, rudarske planove, mjeračke knjige i druge rudarske dokumente ne deponiraju u arhiv Kantona (član 48).

(2) Novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 110. (Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 300 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice:

- a) ako se zatekne u izvođenju rudarskih radova ili se utvrdi da je izvodilo rudarske radove u cilju eksploatacije, vađenja, prerade, oplemenjivanja ili otkopavanja mineralnih sirovina,
- b) ako ne sanira nelegalnim radovima devastirano zemljište, na način kako to odredi nadležno ministarstvo (član 47. stav (11)),
- c) ako nadležnom ministarstvu za rudarstvo ne prijavi otkriće mineralne sirovine odnosno jalovine u propisanom roku, odnosno ako prije početka pripremnih radova nadležnom ministarstvu za rudarstvo ne prijavi saznanja o postojanju mineralnih sirovina (član 12. stav (1), (2) i (3)).

(2) Za prekršaje iz stava (1) tačka a) ovog člana izreći će se uz novčanu kaznu:

- a) zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namjenjeni ili za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja ili kada postoji opasnost da će se takvi predmeti ponovno upotrijebiti za počinjenje prekršaja bez obzira na to da li su u vlasništvu počinitelja i
- b) mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem prekršaja.

(3) Imovinskom koristi iz prethodnog stava ovog člana smatra se tržišna vrijednost mineralne sirovine dobivene nelegalnom eksploatacijom.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 111. (Zatečeno stanje)

Zaposlenici koji su zatečeni na poslovima tehničkog rukovođenja na dan stupanja na snagu ovog Zakona koji su ispunjavali uslove određene Uredbom sa

zakonskom snagom o rudarstvu ("Službeni list R BiH" br. 24/93 i 13/94) mogu obavljati ove poslove još dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 112.
(Postupci koji su počeli prije stupanja na snagu ovog Zakona)

Postupci za dobijanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine, koji do dana stupanja na snagu ovog Zakona nisu okončani, završiće se po propisima koji su bili na snazi na dan predaje zahtjeva.

Član 113.
(Usklađivanje ranijih odobrenja)

(1) Dozvole za eksploataciju, kao i ostale dozvole koje se izdaju na osnovu ovog Zakona, izdate po ranijim propisima, će se uskladiti sa odredbama ovog Zakona u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Privredna društva koja imaju dozvole iz stava (1) ovog člana izdate po ranijim propisima, dužna su u roku od pet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona podnijeti Ministarstvu zahtjev za njihovo usklađivanje.

Član 114.
(Primjena postojećih propisa)

Do donošenja novih propisa i pravilnika, primjenjivaće se sljedeći propisi:

- a) Zakon o jedinstvenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i prikupljanja podataka o rezervama mineralnih sirovina, podzemnih voda i o bilansu tih rezervi ("Službeni list RBiH", br. 8/93 I 13/94);
- b) Zakon o prijevozu opasnih materija ("Službeni list SFRJ", br. 27/90 i 45/90);
- c) Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova – Prečišćeni tekst ("Službeni list SFRJ", br. 39/89 i 36/90)
- d) Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje čvrstih mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", broj 21/68);
- e) Upute koje važe za obogaćivanje i oplemenjivanje mineralnih sirovina za eksploataciju ("Službeni list SFRJ", broj 51/59);
- f) Pravilnik o tehničkim propisima o rudarskom mjerenju, mjeračkim knjigama i rudarskim planovima ("Službeni list SFRJ", broj 45/60)
- g) Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi pojedinih mineralnih sirovina i njihovoj evidenciji ("Službeni list SFRJ", broj 50/66);

- h) Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi čvrstih mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", broj 53/79);
- i) Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 26/88 i 63/88);
- j) Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 4/86 i 62/87);
- k) Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena (ukrasnog kamena), tehničkog kamena, šljunka i pijeska i te za preradu arhitektonskog-građevinskog kamena ("Službeni list SFRJ", broj 11/86);
- l) Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", broj 66/87),
- m) Pravilnik o načinu prijevoza opasnih tvari u cestovnom saobraćaju ("Službeni list SFRJ", broj 82/90);
- n) Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 8/87 i 12/88)
- o) Pravilnik o opštim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima ("Službeni list SFRJ", broj 18/67);
- p) Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Službeni list SFRJ", broj 35/69);
- q) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije ("Službeni list SFRJ", broj 24/87);
- r) Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova ("Službeni list SFRJ", broj 6/92);
- s) Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima ("Službeni list SFRJ", broj 13/68);
- t) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona ("Službeni list SFRJ", br. 7/71 i 47/76);
- u) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta ("Službeni list SFRJ", broj 62/73);
- v) Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica ("Službeni list SFRJ", broj 13/78);
- w) Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje elektroenergetska postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV ("Službeni list SFRJ", broj 10/79);
- x) Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja ("Službeni list SFRJ", broj 19/68);

- y) Pravilnik o sadržini dugoročnih programa i rudarskih projekata ("Službeni list SR BiH", broj 28/79);
- z) Pravilnik o obrascima evidencija o proizvedenim i nabavljenim eksplozivnim materijalima ("Službeni list SR BiH", broj 21/78);
- aa) Pravilnik o zaštiti na radu i o tehničkim mjerama za razvijanje acetilena i acetilenske stanice ("Službeni list SR BiH", broj 32/87);
- bb) Pravilnik o polaganju stručnog ispita radnika za određene poslove u oblasti rudarstva ("Službeni list SR BiH", broj 2/82);
- cc) Pravilnik o načinu i programu polaganja stručnog ispita radnika geološke struke ("Službeni list R BiH", broj 16/93);
- dd) Pravilnik o sadržini programa, projekata i elaborate geoloških istraživanja ("Službeni list R BiH", broj 16/93);
- ee) Pravilnik o načinu vođenja evidencije i katastra odobrenih istražnih prostora ("Službeni list R BiH", broj 16/93);
- ff) Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SR BiH", broj 2/91);
- gg) Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada ("Službeni list SR BiH", broj 2/91);
- hh) Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati organizacije koje vrše periodične preglede i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SR BiH", broj 2/91);
- ii) Pravilnik o vođenju evidencija i čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SR BiH", broj 2/91);
- jj) Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne struje ("Službeni list SR BiH", broj 34/88).

Član 115.
(Primjena postojećih standarda i normative)

Do donošenja novih standarda i normative, primjenjivat će se postojeći standardi i normative iz ove oblasti, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Član 116.
(Prestanak važenja uredbi)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona, prestaje primjena Uredbe sa zakonskom snagom o rudarstvu ("Službene novine R BiH" broj: 24/93, 13/94 i "Službene novine Federacije BiH" broj: 6/08) i Uredbe o primjeni Zakona o rudarstvu za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja ("Narodne novine HZ HB" broj: 4/93) na području Hercegovinačko – neretvanskog kantona.

Član 117.
(Stupanje zakona na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-IX-160/11
Mostar, 19.11.2011. godine

PREDSJEDAVALAČI
Ramiz Jelovac, s.r.